

สรรค์สร้างสวนพฤกษชาติ บูชาพระคุณแม่

จดหมายจากอดีต

“9 พฤษภาคม 2539

ลูกรักของพ่อและแม่

จรัสพิมพ์ บุญญานันต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
และการออกแบบสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้

291929

แม่ส่งแบบบ้านคร่าวๆ มาให้ดูก่อน เท่าที่เห็นนี้เป็นเพียงเค้าโครงเท่านั้น มีที่พอกับแม่จะเปลี่ยนแปลงบ้างคือ 1 ต่อโรงรถด้าน
หลังครัว ซึ่งตอนแรกคิดว่าจะเอาไว้ด้านข้าง (ด้านที่มี “นอน 4) แต่เปลี่ยนใจเพราะจะกินเนื้อที่มากเกินไป เพื่อนข้างหน้าอาจตัดที่ขาย
ได้บ้างสักครึ่งหนึ่ง หรือเกือบครึ่งหนึ่ง 2 เพิ่มประตูต่อระหว่างโรงรถและครัวอีก 1 แห่ง เพื่อสะดวกเวลาเข้าบ้าน และถ้าฝนตกก็จะไม่
เปียกด้วย 3 เพิ่มห้องน้ำเล็กๆ อีกหนึ่งห้อง จะได้ไม่ต้องแย่งกันเข้าห้องน้ำตอนเช้า 4 ทำเฉลียงให้กว้างขึ้น เพราะดูจะเป็นมุมที่สบาย
ที่สุดของบ้าน (เฉลียงอยู่ด้านแม่น้ำ)

บ้านหลังนี้ออกแบบให้หน้าบ้านหันเข้าหาแม่น้ำ เพราะว่าตอนบ่ายๆเย็นๆกลับจากทำงาน หรือว่าเวลาลูกๆมาเที่ยวหาพอกับแม่
จะได้นั่งเล่นที่ระเบียง มองเห็นแม่น้ำสวยๆคงจะดีนะ แต่ถึงเดี๋ยวนี้ต้องคิดเพิ่มคือ คงจะทอดทิ้งหลังบ้าน (ด้านครัว) เลยไม่ได้ เพราะเป็น
ด้านติดถนน ฉะนั้นคงต้องดูแลหลังครัว และโรงรถนิดหน่อย ไม่ให้นำเกลียดเกินไป แต่ตอนนี้ยังคิดไม่ออกเลยว่าจะทำอย่างไร”

ผู้เขียนนั่งอ่านจดหมายของแม่ ที่เขียนไว้เมื่อประมาณ 17 ปีที่แล้วจนจบ จำได้ว่าตอนนั้นผู้เขียนกำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท
ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเวลาที่แม่กับพ่อกำลังจะปลูกบ้าน โดยรื้อบ้านไม้หลังเดิมมาปลูกใหม่ ผู้เขียนจึงช่วยแก้ไขแบบบ้าน
และส่งกลับมาเป็นที่พอใจของท่าน จดหมายจากแม่มีความยาว 4 หน้ากระดาษ เขียนด้วยปากกาลูกกลิ้งสีน้ำเงิน ตัวหนังสือเล็กๆ
อ่านยากนิดหน่อย แต่แลดูเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีรอยขีดฆ่า เวลาแม่เขียนผิด ท่านจะใช้น้ำยาลบคำผิดลบแล้วแก้ไขอย่างเรียบร้อย

ที่มุมบนซ้ายของทุกหน้าจะมีเลขหน้าเขียนเอาไว้ด้วย ทั้งกระดาษและลายเส้นปากกายังคงแจ่มชัดสดใส เหมือนกับเพิ่งเขียนขึ้น
เมื่อวาน

จดหมายนี้ฉบับถูกเก็บรักษาไว้อย่างดี เช่นเดียวกับจดหมาย
ฉบับอื่นๆ จากญาติมิตรรวมไปถึงเพื่อนพี่น้องที่ของผู้เขียน
เมื่อยามว่างๆ ก็มักจะรื้อออกมาอ่านเพื่อรำลึกถึงความหลัง บางครั้ง
ก็อดรู้สึกแปลกใจไม่ได้ว่าผู้คนในสมัยที่ยังไม่มีเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต
ยังไม่มีระบบอีเมลให้ใช้นั้น ใช้ภาษากันได้ดีถูกต้องเป็นส่วนใหญ่เมื่อ
เปรียบเทียบกับการใช้ภาษาในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน
แม้แต่จดหมายจากเพื่อนๆ ซึ่งเขียนมาหาสมัยที่ผู้เขียนย้ายจากต่าง
จังหวัด มาเรียนในกรุงเทพฯ เพิ่งเริ่มเปลี่ยนค่านำหน้าจากเด็กหญิง
มาเป็นนางสาว เมื่ออ่านดูแล้วก็รู้สึกเพลิดเพลินไปกับภาษา
ที่ถูกต้องและสำนวนดีๆ ผ่งอารมณ์ขันที่เพื่อนๆ ใช้กัน

แม่ของผู้เขียนจากไปได้นานเกือบ 10 ปีแล้ว ด้วยโรคมะเร็งร้าย ส่วนพ่อซึ่งล้มป่วยด้วยโรคหลอดเลือดสมองก็ได้ย้ายมาอยู่ที่จังหวัด เชียงใหม่กับผู้เขียนหลังจากนั้นไม่กี่ปี เหลือเพียงพี่ชายหนุ่มโสด เพียงคนเดียวที่ยังคงใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านหลังนั้น เนื่องจากภารกิจที่ต้องดูแลพ่อที่แก่ชราและเจ็บป่วย ทำให้นานครั้งที่ผู้เขียนจะได้มีโอกาสกลับไปเยี่ยมบ้านที่ตัวเองมีส่วนสำคัญในการออกแบบ กลับไปที่ก็รู้สึกสะท้อนใจในความซำรุดทรุดโทรม บ้านคงจะมี จิตรับรู้ ดูราวกับว่ามันเศร้าหมอง ปล่อยให้ตัวไว้อาลัยให้กับเจ้าของ ผู้เป็นที่รักซึ่งจากไปอย่างไม่มีวันกลับ ไม้ผลต่างๆ ที่พ่อปลูกไว้ ทั้งมะม่วง ลิ้นจี่ เงาะ ขนุน มะเฟือง มะไฟ เต็บโตสูงใหญ่ขึ้น อย่างผิดหูผิดตา ปกคลุมอาณาบริเวณส่วนใหญ่ในบ้านร่มครึ้มไปหมด หญ้าขึ้นรกไปทั่วบริเวณ ซุ้มกล้วยไม้ข้างบ้านที่เคยมีช่อดอกสวยๆ สลับกันมาให้ชื่นชมอยู่เสมอ มาบัดนี้กลับซำรุดทรุดโทรม ไร่ซึ่งสืบ จากดอกกล้วยไม้ดังเช่นในอดีต ความคิดในการปรับปรุงฟื้นฟูไม่ถูก หยิบยกให้เห็นเป็นเรื่องสลักสำคัญในหมู่ลูกๆ เนื่องจากวิถีชีวิตที่ ยุ่งเหยิงวุ่นวาย ที่ต่างก็เผชิญอยู่ทุกเมื่อเชื่อวันตามประสาคนรุ่นใหม่ ต่อเมื่ออ่านจดหมายฉบับนี้จบลง ผู้เขียนจึงได้หวนย้อนรำลึกถึง บ้านที่อยู่ห่างไกล ความรักและเอาใจใส่ของแม่และพ่อที่มีต่อ สถานที่แห่งนั้น นับตั้งแต่ก่อร่างสร้างแนวคิด สรรหาช่าง เลือกพื้น วัสดุก่อสร้าง จนกระทั่งก่อสร้างแล้วเสร็จ จากนั้นทั้งสองท่าน ก็ร่วมมือร่วมใจกันทำนุบำรุงรักษา ปลูกไม้ผล และไม้ดอกไม้ประดับ ไปทั่วบริเวณ ตอนเย็นๆ พ่อจะลงสวนด้วยชุดกางอันประกอบด้วย เสื้อยืดเก่าๆ กางเกงขาสั้น ดูแลถากถางวัชพืชและพรวนดินใส่ปุ๋ย บรรดาพรรณไม้ต่างๆ ส่วนแม่จะอยู่แผนกรดน้ำต้นไม้เป็นส่วนใหญ่ มุมโปรดของแม่ก็คือซุ้มกล้วยไม้ข้างบ้านนี้เอง

จดหมายจากอดีตย่าเตือนผู้เขียนถึงหน้าที่ของลูก ผู้เป็น คู่คิดคนสำคัญของพ่อและแม่ตั้งแต่เมื่อครั้งเริ่มปลูกบ้านแตงสวน คงจะถึงเวลาแล้วสิหนอ ที่ควรหันมาปรับปรุงฟื้นฟูบ้านน้อยหลังนี้ เสียที นี่เองจึงเป็นที่มาของบทความนี้ เป็นความตั้งใจของผู้เขียน อันเกิดจากประกายจุดเล็กๆ แห่งห้วงคิดคำนึง รังสรรค์เป็นงาน ออกแบบฟื้นฟูสวนพฤกษชาติอันสวยงาม เพื่อบูชาพระคุณของแม่ ผู้จากไป เนื่องในวันแม่ที่กำลังจะมาถึงในเดือนสิงหาคมนี้

รำลึกพระคุณแม่ผ่านพรรณพฤกษา

ในงานออกแบบครั้งนี้ ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยการรำลึกถึง พระคุณของแม่ โดยตีความผ่านพรรณานานาพรรณ ทั้งไม้ยืนต้น และไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายพันธุ์และขนาด เพื่อนำเอาพันธุ์ไม้ ดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบในขั้นต่อไป ในการเลือกสรรพันธุ์ไม้ ที่จะนำมาใช้ ผู้เขียนยึดหลักง่ายๆ คือ ประการแรกเน้นไม้ประดับ ขนาดกลางและขนาดเล็ก เสริมต้นไม้ใหญ่เพียงไม่กี่ต้น เนื่องจาก ในบ้านมีต้นไม้ใหญ่มากอยู่แล้ว บรรยากาศร่มครึ้ม ไม่จำเป็นต้อง ปลูกต้นไม้ขนาดใหญ่เพิ่มอีก ประการต่อมาคือเลือกสรรพันธุ์ไม้ที่ เคยเห็นแม่กับพ่อชอบหรือเคยปลูก และประการสุดท้ายก็เลือกใช้ พันธุ์ไม้มงคลจากชาดก ตำนานและนิทานพื้นบ้านต่างๆ เพื่อความ เป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว ผู้เขียนขอกกล่าวถึงพระคุณ ของแม่อย่างกว้างๆ ทั้งที่ระลึกได้จากแม่ของผู้เขียนเอง และจาก แม่ท่านอื่นๆ ที่เคยประสบหรือเคยได้ยินได้ฟังมา ดังนี้

แม่เป็นผู้ที่มีความรักอันบริสุทธิ์ เมื่อมีลูก แม่ทุกคนต่างก็ มอบความรักที่ไม่หวังสิ่งตอบแทนให้แก่ลูก แม่ว่าลูกจะรักตนหรือไม่ ก็ไม่ตาม ความรักอันบริสุทธิ์นี้ ผู้เขียนสื่อสัญลักษณ์แทนด้วย ดอก กุหลาบสีขาว ตามความหมายซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป

แม่เป็นผู้มีน้ำใจแม่ไพศาล มีความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียง ตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง เมื่อมีลูกแล้ว แม่จะนึกถึงลูกและครอบครัว ก่อนเสมอ น้ำใจเอื้ออารีนี้ผู้เขียนขอใช้ต้นไผ่กวอนอิมเป็นสัญลักษณ์แทน เนื่องจากมีชื่อเหมือนเทพเจ้ากวอนอิม ซึ่งเป็นเทพเจ้าแห่งความเมตตา กรุณาอันหาที่สุคติได้ ไผ่กวอนอิมนี้ถือว่าเป็นไม้มงคลชนิดหนึ่ง

แม่เป็นผู้เสียสละ ยอมเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อลูก ต้องตื่นแต่เช้าเพื่อจัดเตรียมข้าวปลาอาหารสำหรับสมาชิกใน ครอบครัว ต้องดูแลสุขอนามัยของทุกคนในบ้าน สิ่งที่แม่ชอบหรือ ปรารถนามักจะมาทีหลังสิ่งที่ลูกต้องการเสมอ ผู้เขียนเคยอ่านข่าว จากต่างประเทศ เรื่องของ นางสเตซี คริมม์ (Stacie Crimm) แม่ผู้พบว่าตนเองป่วยเป็นโรคมะเร็งลำคอหลังจากเพิ่งตั้งครรถ์ใหม่ๆ ปฏิเสธการเข้ารับการรักษาด้วยเคมีบำบัด เนื่องจากเกรงว่าจะเป็น อันตรายแก่ลูกน้อยในครรภ์ของเธอ จนในที่สุดตัวเองถึงกับต้อง สละชีวิต เพื่อแลกกับชีวิตน้อยๆ ชีวิตหนึ่งที่กำลังจะถือกำเนิดมา ความเสียสละของแม่นี้ ผู้เขียนขอแทนสัญลักษณ์ด้วย “ดอกบัว” ซึ่งเป็นดอกไม้ที่นางสมิตตาพราหมณี ได้แบ่งปันกับบุษเมธดาบส เพื่อ ถวายเป็นพุทธบูชาแก่พระที่ปึงกรพุทธเจ้า และตั้งอธิษฐานจิต ปรารถนาจะเป็นคู่สุข คู่ทุกข์ คู่กายช่วยสร้างสมภารมีของพระโพธิสัตว์ ด้วยแรงแห่งอธิษฐานทำให้ท่านทั้งสองได้เกิดมาสร้างสมบุญบารมี ต่างๆ ร่วมกัน นางได้เสียสละความสุขส่วนตนในทุกชาติ เพื่อให้การ บำเพ็ญบุญของพระโพธิสัตว์สมบูรณ์ จนในที่สุดจึงได้เกิดมาเป็น พระนางยโสธราพิมพาบุษบารมีของเจ้าชายสิทธัตถะ ผู้ซึ่งบรรล ุธรรมเป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในชาติสุดท้ายนี้เอง

แม่เป็นผู้สุภาพอ่อนโยน แม่จะระมัดระวังกิริยาและวาจา ในการพูดหรือกระทำการใดๆ ทั้งต่อลูกๆ และต่อบุคคลอื่นๆ ทั่วไป ตั้งแต่จำความได้แม่ของผู้เขียนไม่เคยกระทำกิริยาหรือกล่าววาจา หยาดคายให้ได้ยินเลย บุญกิริยานี้ผู้เขียนขอใช้ “ต้นพิกุล” เป็นสื่อ สัญลักษณ์แทน ดอกพิกุลถูกกล่าวถึงในนิทานพื้นบ้านเรื่อง พิกุลทอง ซึ่งเป็นเรื่องราวของหญิงสาวนางหนึ่งชื่อว่าพิกุล นางได้รับพรจาก นางไม้หรือรุกขเทวดา ให้มีดอกพิกุลทองร่วงหล่นจากปากทุกๆ ครั้ง ที่เอื้อนเอ่ยวาจา ทั้งนี้เนื่องจากนางเป็นหญิงที่มีวาจาไพเราะ สุภาพ อ่อนหวาน และมีความเอื้ออารีต่อผู้อื่นนั่นเอง

แม่เป็นผู้ดงามทั้งกายและใจ ในความเห็นของลูกทุกคน แม่ของตนย่อมเป็นหญิงที่งดงามที่สุด ความงามนี้ผู้เขียนขอใช้ “เฟิร์นชายผ้าสีดา” สื่อความหมาย ถึงแม้ว่าพันธุ์ไม้ชนิดนี้จะเป็น ไม้ใบ ไม่ใช่ไม้ดอก แต่ชื่อนี้มีที่มาจากเครื่องแต่งกายของหญิงงาม ในวรรณคดีผู้มีชื่อเสียงเลื่องลือทั้งในเรื่องของความงามและความดี นางผู้นั้นได้แก่พระแม่สีดาพระมเหสีของพระราม จากเรื่องรามเกียรติ์ นั่นเอง

แม่เป็นผู้มีปัญญาและใฝ่รู้ แม่ใช้ปัญญาแก้ปัญหาต่างๆ ที่ เกิดขึ้นในครอบครัวได้อย่างเหมาะสม แม่ชอบอ่านหนังสือหลาย หลายประเภท เหตุที่ผู้เขียนมีนิสัยรักการอ่านก็มีที่มาจากหนังสือ จำนวนมากที่มีอยู่ในบ้านนี้เอง ผู้เขียนขอใช้ “ต้นหว้า” เป็นสื่อ

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนความไม่รู้และสติปัญญา เพื่อบูชาพระคุณแม่ ซึ่งมีที่มาจากจากเรื่องประวัติของพระภัททาภุณฑลเสนาเถรี พระภิกษุณีในสมัยพุทธกาล ซึ่งพระพุทธร่องทรงสรรเสริญว่าเป็น ผู้ตรัสรู้เร็ว ท่านเป็นเลิศในทางปัญญา ได้บรรลุพระอรหันต์ในเวลา จบคาบเพียง ๔ บท พระเถรีรูปนี้ แต่เดิมท่านเป็นนักบวชในลัทธิ นิครนถ์ ชื่อว่าภุณฑลเสนา เทียวแสวงหาผู้มีปัญญาที่จะมาโต้ตอบ ปัญหาของตนไปทั่วสารทิศ เมื่อเดินทางไปถึงบ้านไหนเมืองไหน ก็จะปักกิ่งต้นหญ้าไว้บนกองทราย หากผู้ใดประสงค์ที่จะประลอง ปัญญาของตนก็ให้ถอนต้นหญ้าออกจากกองทราย ไม่มีผู้ใดสามารถ ชนะการโต้ตอบปัญหากับนางได้เลย ยกเว้นแต่พระสารีบุตร พระ อัครสาวกของพระพุทธเจ้า ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นางเลื่อมใสศรัทธา หันมาบวชเป็นภิกษุณีในบวรพุทธศาสนาในที่สุด

แม่เป็นผู้มีขันติ ออดทน อดกลั่น แม่นั้นมีลูกหลายคน กว่าจะเลี้ยงลูกแต่ละคนให้เติบโตใหญ่ได้ ต้องใช้ความอดทนและ ออดกลั่นมากมายและยาวนาน เมื่อยามลูกยังเป็นทารกน้อยๆ แม่ต้องอดหลับอดนอนดูแลเลี้ยงดู ครั้นเมื่อเติบโตใหญ่ก็ต้องอบรม บ่มนิสัย อดทนต่อความดีความชงของลูกๆ ต้องทำงานในบ้าน ไปพร้อมๆ กับงานนอกบ้าน ความอดทนอดกลั่นนี้ ผู้เขียนขอใช้ “**ต้นโสน**” เป็นสื่อสัญลักษณ์ มีที่มาจากนิทานพื้นบ้านเรื่อง โสนน้อยเรือนงาม ซึ่งเป็นเรื่องของพระราชธิดาของกษัตริย์ นครโรมิวลัยที่มีพระนามว่า โสนน้อยเรือนงาม ตามเหตุการณ์ ในวันประสูติมีเรือนไม้เล็กๆ ติดตัวมา พระราชธิดาพระองค์นี้ ในภายหลังต้องประสบเคราะห์กรรมพลัดพรากจากบ้านเมือง ถูกแย่งความดีความชอบ ถูกใส่ความ ถูกกลั่นแกล้งรังแกจากนางงูลา ซึ่งเป็นเพียงทาสีของพระนางเอง แต่ตลอดเวลาที่ยากลำบากนั้น พระนางก็ยังทรงสามารถครองสติ ประพฤติดีประพฤดีชอบ บำเพ็ญ แต่คุณงามความดีตลอดมา จนกระทั่งพ้นจากเคราะห์กรรมในที่สุด

แม่คือมิตรแท้ในเรือนตน แม่เป็นมิตรที่ดีของลูกๆ คอยตักเตือน ชี้แนะแนวทางในการดำรงชีวิตในทางที่ชอบ คอยช่วยเหลือไม่ทอดทิ้งแม้ในยามทุกข์ยาก คุณธรรมข้อนี้ผู้เขียน ขอใช้ “**ต้นมะเขือ และต้นโพธิ์เงิน**” เพื่อเป็นสื่อสัญลักษณ์แทน โดยมีที่มาจากนิทานพื้นบ้านเรื่องปลาบู่ทอง อันเป็นเรื่องราว ของนางชนิษฐา ภรรยาของเศรษฐีทหาร ผู้ซึ่งถูกสามีทำร้ายทุบตี จนกระทั่งถึงแก่ความตาย แต่ด้วยความรักความเป็นห่วงลูกคือนาง เอื้อย นางได้กลับชาติมาเกิดหลังจากถูกทำร้ายเช่นฆ่าครั้งแล้วครั้ง เล่า ครั้งแรกเกิดเป็นปลาบู่ ต่อมาก็เกิดเป็นต้นมะเขือ และท้ายที่สุด ก็เป็นต้นโพธิ์เงินโพธิ์ทอง นางได้เป็นที่พึ่งทางใจคอยดูแลให้คำ ปกป้องแก่บุตรสาวตลอดมา

แม่เป็นผู้ประหยัดและอดออม แม่ช่วยเก็บรักษาทรัพย์ไว้ เพื่อความมั่นคงของครอบครัว ผู้เขียนขอใช้ “**ต้นออมเงิน ออมทอง**” เพื่อเป็นสื่อสัญลักษณ์แทนคุณงามความดีในเรื่องนี้ โดยแปล ความหมายโดยตรงจากชื่อของพันธุ์ไม้ ไม่ได้หยิบยกเปรียบเทียบ มาจากชาดกหรือนิทานเรื่องใด

แม่เป็นครู แม่เฝ้าอบรมสั่งสอนบุตรธิดาทุกคนตั้งแต่ จำความได้ สอนให้รู้ภาษา ให้รู้จักผิดชอบชั่วดี รู้บาปบุญคุณโทษ รู้จักคุณธรรมและจริยธรรม รู้จักมารยาท รู้จักรักษาตัวให้พ้น จากภัยพิบัติ สำหรับแม่ของผู้เขียนเองนอกจากสอนลูกๆ แล้ว

ท่านยังสอนลูกหลานคนอื่นอีกด้วย เนื่องจากท่านประกอบวิชาชีพ เป็นครู ในข้อนี้ผู้เขียนขอใช้พันธุ์ไม้ที่เป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็น สื่อสัญลักษณ์บูชาครู ได้แก่ “**หญ้าแพรก ต้นมะเขือ และต้นเข็ม**” ดอกเข็มหมายถึงความฉลาดหลักแหลมประดุจดังกลีบของดอกเข็ม ดอกมะเขือหมายถึงความเคารพ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ส่วนหญ้าแพรกหมายถึงความอดทน

แม่เป็นผู้รักในงานศิลปะและงานหัตถกรรมอยู่เสมอ แม่ชอบ ประดิษฐ์ของแต่งบ้านด้วยตนเอง บางครั้งแม่ก็ทำงานเย็บปักถักร้อย และงานฝีมืออื่นๆ ชอบสะสมผ้าทอพื้นเมืองและเครื่องประดับที่มี รูปแบบเชิงศิลปะและมีลวดลายสวยงาม ในข้อนี้ผู้เขียนขอใช้ “**ต้นชวนชม**” เป็นสื่อสัญลักษณ์แทนเนื่องจากเป็นพันธุ์ไม้ที่ต้อง ใช้ศิลปะในการดูแลรักษาจึงจะเกิดทรวดทรงของลำต้นที่โดดเด่น และให้ดอกที่สวยงาม เหตุผลอีกประการหนึ่งที่สำคัญก็คือ แม่ของผู้เขียนชอบปลูกพันธุ์ไม้ชนิดนี้เป็นพิเศษ

แม่เป็นผู้ทำนุบำรุงศาสนา แม่และพ่อเป็นผู้ที่เข้าวัดทำบุญ สุนทานกันอย่างสม่ำเสมอ คราวหนึ่งได้ตั้งตนเป็นเจ้าภาพใหญ่งาน ทำบุญอุทิศของหมู่บ้านเลยทีเดียว คุณธรรมข้อนี้ผู้เขียนขอใช้ “**ต้นโกศและพุทธรักษา**” เป็นสื่อสัญลักษณ์แทน เนื่องจาก ชื่อโกศนั้นสอดคล้องกับคำว่า กุศล หมายถึง ความดี ความงาม ส่วนชื่อพุทธรักษานั้นก็มีความหมายตรงตัวอยู่แล้ว หมายถึง พระพุทธเจ้าทรงปกป้องคุ้มครอง ให้มีแต่ความสงบสุขร่มเย็น ซึ่งนับว่าเป็นชื่อที่เป็นมงคลยิ่งนัก

แม่เป็นที่รักยิ่งดังดวงใจของทุกคนในบ้าน เปรียบเหมือน ดั่งแก้วอัญมณีอันมีค่าสูงส่ง ประดับไว้ในหัวใจ ในข้อนี้ผู้เขียนขอใช้ “**ต้นแก้ว**” เป็นสื่อสัญลักษณ์แทน ตามความหมายของชื่อซึ่งที่ได้ กล่าวมาแล้วนั้น

สวนบูชาพระคุณแม่

ในที่สุด หลังจากได้เลือกพันธุ์ไม้มาพันธุ์ เพื่อเป็นสื่อ สัญลักษณ์ในการบูชาพระคุณแม่เรียบร้อยแล้ว จึงมาถึงขั้นตอน การออกแบบปรับปรุงสวน บ้านหลังนี้ด้านหลังบ้านมีระเบียง ขนาดใหญ่ ดิตรีมแม่น้ำ เป็นมุมที่แม่โปรดปรานมากที่สุด แม่มักจะมานั่งพักผ่อนที่ระเบียงพร้อมกับอ่านหนังสือเล่มโปรด เมื่อมีญาติ หรือแขกที่สนิทสนมมาเยี่ยมบ้าน ก็มักจะมานั่งคุยกันบริเวณนี้ ปัจจุบันเมื่อก้าวเดินลงมาจากระเบียงดังกล่าว จะพบกับลานอิฐ ขนาดใหญ่โล่งๆ เอาไว้ทำกิจกรรม ตอนนี้ลานอิฐที่ว้านก็ชำระ ทรุดโทรมเต็มทน บริเวณนี้ผู้เขียนตั้งใจว่าจะปรับปรุงให้เป็นสวน ไม้ดอกกลางแจ้ง เนื่องจากเป็นบริเวณที่เปิดโล่งรับแสงแดดอย่างเต็มที่

